

Aan Informatuur Prof. Dr. Rianne Letschert
en vertegenwoordigers TK -partijen D66, CDA en VVD
t.a.v. Bureau woordvoering kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Bouwstenen B.V.
Hooglandseweg Zuid 34
3813 TC Amersfoort
033 - 258 4337
www.bouwstenen.nl
nieuws@bouwstenen.nl
KVK: 7701 6963
BTW: NL860873699B01
IBAN: NL92INGB0006295410

Datum: 27 december 2025

Betreft: Bijdrage aan mogelijk regeerakkoord; goede plekken voor de (zelfredzame) samenleving

Geachte mevrouw Letschert en formerende partijen

Wij zijn blij met de uitnodiging om een bijdrage te leveren aan een regeerakkoord. Bijgaand treft u ons voorstel om samen aan de slag te gaan voor een sterker Nederland. Ons voorstel is erop gericht:

- de saamhorigheid en gemeenschapszin in de samenleving te versterken (blz 1) en te bouwen aan een weerbare samenleving (blz 13) waarbij burgers weer centraal kunnen komen te staan en hun onmisbare bijdrage kunnen leveren (blz 15)
- te werken aan een totale woon-aanpak met ruimte voor ontmoeting, bewegen en voorzieningen, waarbij de plek beter aansluit bij de veranderde samenleving en beter wordt benut (blz 2 en 3)
- de betaalbaarheid van onderwijs en zorg te verbeteren (blz 7), grote collectieve uitgaven af te remmen en de uitvoeringslast te verminderen (blz 15), met name rond onderwijs, opvang, welzijn en (jeugd)zorg
- te werken aan een begroting die houdbaar is voor toekomstige generaties (blz 15) door te investeren in economie, energie en klimaat (blz 7, 8, 9) en in lange termijn oplossingen met maatschappelijke meerwaarde (blz 15).

Voorstel voor laagdrempelige voorzieningen

We stellen voor in een hoofdstuk over wonen of investeren en hervormen, meer en expliciet aandacht te schenken aan het transformeren van plekken die nodig zijn om dorpen en steden beter en meer duurzaam te kunnen laten functioneren. Dit kan bijvoorbeeld met de tekst: In alle dorpen en wijken komen laagdrempelige voorzieningen die, afhankelijk van de samenstelling van omwonenden, flexibel kunnen worden gebruikt voor ontmoeting, onderwijs, ontspanning, beweging, doe-dingen en laagdrempelige zorg. Deze plekken bieden ruimte aan stichtingen, verenigingen, maatschappelijke organisaties, initiatiefnemers en ondernemers in en uit de buurt die de samenleving verbinden en vooruit kunnen helpen.

Deze ambitie sluit aan bij de wens vanuit de samenleving en ligt in lijn met de ambitie van de formerende partijen zoals genoemd bij woningen (beter benutten, optoppen, enz.). Vanwege het maatschappelijk belang en omdat het publieke plekken betreft die publiek worden geregeld en gefinancierd, verdienen deze plekken expliciet aandacht in een regeerakkoord.

Benodigde maatregelen

De benodigde maatregelen liggen in lijn met veel andere genoemde maatregelen, namelijk het wegnemen van juridische belemmeringen en het bundelen en ombuigen van geldstromen (bijvoorbeeld tot een plekkenpot). Dan komt het meer in lijn met hoe we met woningen, parken, pleinen en wegen omgaan (ook niet per kamer, losse functie of inkomen van de weggebruiker). Daarbij kan het grotendeels worden bekostigd met geld dat nu ook al aan huisvesting wordt uitgegeven (alleen dan beter besteed). Dit geld kan worden aangevuld met geld voor extra ambities op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie, opvang en gezonde en zelfzorgzame buurten.

Nut en noodzaak

Burgers hebben behoefte aan ruimte voor maatschappelijke initiatieven en activiteiten. Gemeenten hebben al jaren de ambitie maatschappelijke gebouwen ook hiervoor te gebruiken (beter benutten door functiecombinatie). Dat is tot nog niet echt van de grond gekomen. De huidige sectorale benadering van publiek gefinancierde plekken met een maatschappelijke functie staat dat in de weg. De huidige benadering leidt tot ruimteclaims, schaalvergroting en professionalisering in de eigen koker (sector). Dit ten koste van slimme combinaties, buurnabijheid, betrokkenheid en de vrijwillige inzet van mensen. Gevolg is ook een toenemende segregatie tussen kinderen, generaties, stad en land en arm en rijk. De benodigde investeringen voor deze sectorale plekken leggen een steeds groter beslag op de publieke middelen. Middelen die er niet zijn waardoor de kwaliteit van de gebouwen sterk is afgenomen (niet gezond voor kinderen en volwassenen en niet duurzaam). Het huidige stelsel is financieel onhoudbaar en helpt de samenleving niet vooruit. De vernieuwingsopgave van de verouderde voorraad gebouwen met een maatschappelijke functie, biedt een kans dit te doorbreken, verdere desinvestering en aftakeling van het voorzieningenniveau te voorkomen en de samenleving beter met ruimte te faciliteren. Daar is nu het moment voor.

Tot slot

In de bijlage treft u een nadere toelichting op ons voorstel. Door het voorstel te omarmen stelt de nieuwe regering niet alleen de samenleving, maar ook partijen in de uitvoering beter in staat een bijdrage te leveren aan een sterker Nederland. We denken en doen graag mee.

Met vriendelijke groet,

Ingrid de Moel
(directeur Bouwstenen voor Sociaal)

Meer informatie over Bouwstenen

Bouwstenen voor Sociaal is een onafhankelijk landelijk platform rond maatschappelijke voorzieningen en vastgoed; inhoudelijk en financieel gedragen door 180 partners en meer dan 500 bestuurders en professionals uit de praktijk. Onze partners zijn gemeenten (G40 + 70 middelgrote en kleine gemeenten), grote scholen en maatschappelijk betrokken bedrijven. Het platform richt zich op kennisuitwisseling en -ontwikkeling rond bestuurlijk vastgestelde doelen en deelt haar kennis met iedereen, ook met de beleidsmakers en beslissers in Den Haag.